

14.03.2016

Selvitystoimeksianto kunnan päätöksenteon turvaamisesta

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut oikeustieteen lisensiaatti Kari Prättälän selvittämään mahdollisia kuntalain säännöksiä, joilla voitaisiin puuttua sellaisiin tilanteisiin, joissa kunnan päätöksentekokyky ja sen myötä päätöksenteon uskottavuus ja luotettavuus on vaikeutunut esteellisyyssäännöksiä ja rikostutkinnan johdosta tai joissa kunta tai sen toimielimen jäsenet ovat jättäneet noudattamatta esteellisyyttä koskevia tai muita kunnan päätöksentekoa turvaavia säännöksiä.

Taustaa

Kuntalain 10 §:n mukaan valtiovarainministeriö seuraa yleisesti kuntien toimintaa ja taloutta sekä huolehtii, että kuntien itsehallinto otetaan huomioon kuntia koskevan lainsäädännön valmistelussa. Valtiovarainministeriöllä ei ole toimivaltaa puuttua kunnan yksittäisiin päätöksiin.

Luottamushenkilön esteellisyydestä säädetään kuntalain 97 §:ssä. Esteellinen luottamushenkilö ei saa olla osallistua asian valmisteluun, päätöksentekoon tai olla läsnä toimielimen kokouksessa.

Kuntalain 85 ja 86 §:issä säädetään mahdollisuudesta pidättää henkilö rikollisen menettelyn johdosta. Lain 85 §:n mukaan valtuusto voi tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi pidättää luottamushenkilön toimestaan, jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen luottamustoimessaan virkarikokseen tai muuten menetelleen siinä velvolluuksiensa vastaisesti. Asian valmistelee kunnanhallitus. Ennen valtuuston kokousta voi pidättämisestä väliaikaisesti päättää valtuuston puheenjohtaja.

Luottamustoimen ulkopuolisesta rikollisesta menettelystä valtuusto voi pidättää luottamushenkilön toimestaan oikeudenkäynnin ajaksi, jos luottamushenkilö on asetettu syytteeseen rikoksesta, jonka laatu tai tekotapa osoittaa, ettei hän voi toimia luottamustehtävässään sen edellyttämällä tavalla. Jos luottamushenkilö vaalin toimittamisen jälkeen on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu vankeuteen vähintään kuudeksi kuukaudeksi, valtuusto voi erottaa hänet luottamustoimestaan. Päätös pannaan täytäntöön heti.

Käytännössä kunnissa on esiintynyt tilanteita, joissa toimielintä on ollut vaikeaa saada päätösvaltaiseksi jäsenten esteellisyyksien perusteella ja joissa rikostutkinnan laajuuden vuoksi luottamus kunnan päätöksentekoon on heikentynyt.

Tehtävä

Selvittäjän tulee esittää vaihtoehtoja, miten kuntalakia voitaisiin muuttaa siten, että turvataan kunnallinen päätöksenteko tilanteissa, joissa esteellisyyssäännöksiä perusteella kunnan

päätöksentekokyky on vaikeutunut tai rikostutkinnan vuoksi luottamus päätöksentekoon on vaarantunut tai joissa kunta tai sen toimielimen jäsenet ovat jättäneet noudattamatta esteellisyyttä koskevia tai muita kunnan päätöksentekoa turvaavia säännöksiä.

Selvitystyön pohjalta selvityshenkilön on tehtävä ehdotus mahdollisista kuntalain muutoksista perusteluineen. Selvittäjän on laadittava ehdotuksensa pykälämuodossa.

Aika

21.3.- 25.4.2016

Rahoitus

Selvitys rahoitetaan valtiovarainministeriön toimintamomentilta 28.01.01.

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Päivi Laajala

Liitteet

Jakelu

Kari Prättälä